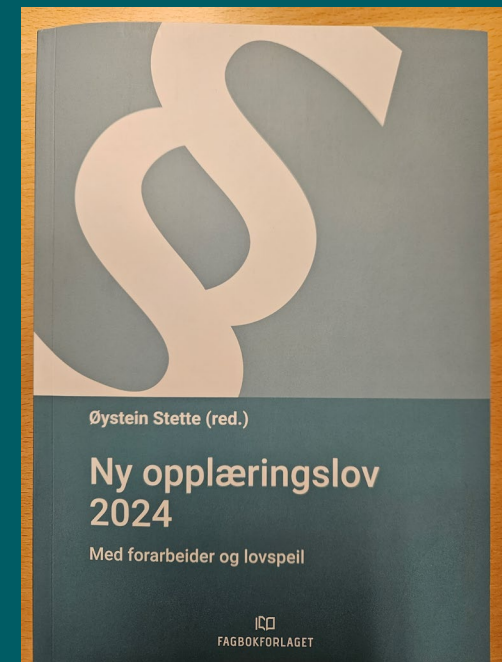

Ny opplæringslov

Fra 1.august

HTV-seminar 13-14.februar 2024

Status for ny opplæringslov

Stortinget vedtok i juni 2023 ei ny opplæringslov – med 1. august 2024 som virkningsdato.

Har vært på høring etter vedtaket i Stortinget (Disse er ikke vedtatte):

- Regler om avverging av skade og bruk av fysiske inngrep mot elever
- Regler om krav for tilsetting i lærerstilling og lærer sitt ansvar for opplæringen

På høring nå:

- Ny forskrift til opplæringsloven. Høringsfrist 18. februar
- Nye fraværsregler i videregående opplæring. Høringsfrist 8. april

Kommer trolig på høring:

- Ny fag- og timefordeling
- Regler om mobilbruk i skolen. Usikkert om det blir forskrift eller som veileder/rundskriv eller lignende.

Hva er nytt i opplæringsloven?

Loven har fått ein helt **ny struktur**.

Loven er inndelt i åtte deler fordelt på 30 kapittel.

Første del – innledende regler

Andre del – grunnskoleopplæring

Tredje del – videregående opplæring

Fjerde del – fellesregler for grunnskoleopplæringen og den videregående opplæringen for barn og unge

Femte del – forberedende opplæring og videregående opplæring for voksne

Sjette del – privat opplæring, godkjenningsordninger og privatistordninger

Syvende del – forskjellige regler

Åttende del – sluttregler

Hva er nytt i opplæringsloven?

Innholdet i den nye loven er i stor grad en videreføring av dagens regler, men det er gjort noen endringer. De viktigste er:

- Utvidet fleksibilitet i fag- og timefordelingaen i grunnskolen, § 1-6
- Plikt til å sørge for ein trygg og god overgang frå grunnskolen til vidaregående opplæring, § 9-5
- Lovfestelse av eleven sitt beste, § 10-1
- Lovfestelse av eleven sin rett til medveirkning, § 10-2
- Plikt til å følge opp elever med fravær fra opplæringen og oppgaver utenom skoletiden (lekser), § 10-6
- Utvidet rett til fjernundervisning, § 14-4
- Utvidet språklige rettigheter, i samisk, kvensk/finsk og i egen skriftspråkgruppe, kapittel 3 og 6
- Plikt til å sørge for at skolene har tilgang på vikarer ved vanlig og forventet fravær, § 17-7
- Utvidede rettigheter i voksenopplæringen, kapittel 18-21

Hva er nytt i opplæringsloven?

Ein del begrep er endret i den nye opplæringsloven

Skoleeier → **Kommunen og fylkeskommunen**

Spesialundervisning → **Individuelt tilrettelagd opplæring, personlig assistanse, fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemiddel**

Tidlig innsats → **Intensiv opplæring**

Særskilt norskopplæring → **Forsterket opplæring i norsk**

Ordensreglement → **Skoleregler**

Sosial-pedagogisk rådgivning → **Rådgivning om sosiale og personlige forhold**

Utdannings- og yrkesrådgivning → **Rådgivning om utdannings- og yrkesvalg**

Varsle → **Melde fra**

Skjerpet aktivitetsplikt → **Skjerpet plikt til å melde fra**

Undervisningsstilling → **Lærerstilling**

Grunnskoleopplæring for voksne → **Forberedende opplæring for voksne**

Lokale forskrifter etter ny opplæringsloven

Det går fram av ny opplæringslov at det skal eller kan fastsettes lokale forskrifter på noen område. Forvaltningsloven stiller formelle krav til forskrifter, §§ 37-40.

Kommunen og fylkeskommunen må hatt høring, vedtatt og kunngjort slike forskrifter før ny opplæringslov trer i kraft.

Kommunen/fylkeskommunen **skal** fastsette lokale forskrifter for:

- Permisjon fra skolen, § 2-2 (4)
- Skolefritidsordning (SFO), § 4-5 (5)
- Skoleregler, § 10-7
- Skolerute, § 14-1 (2)
- Hovedmål ved den enkelte skole, § 15-2

Lokale forskrifter etter ny opplæringsloven

Kommunen/fylkeskommunen **kan** fastsette lokale forskrifter for:

- Omdisponering av fag-og timefordeling, § 1-6 (2)
- Opplæring utover det samlede minstetimetallet § 1-6 (6)
- Skolekretser, § 2-6
- Grunnleggende opplæring i samisk språk og kultur, § 3-2 (2)
- Bortvisning i skoleregler, § 13-1 (1) jf, § 10-7
- Ordensregler for voksenopplæringen

Tilsettingskrav og lærerens faglige ansvar

- Eget lovforslag med tilhørende høringsprosess-fristen var 5.januar
- Lovproposisjon ikke overlevert Stortinget
- Krav til lærarutdanning fra forskrift til lov (ny § 17-3)
- Regelen om tilsetting på vilkår om at påbegynt lærarutdanning blir fullført, blir videreført
- Regelen om midlertidig tilsetting også uten vilkår, blir videreført
- Det blir ikke videreført at pedagogisk praksis på visse vilkår kan erstatte formell pedagogisk kompetanse
- Bare de som er tilsatt i lærerstilling, kan ha faglig ansvar for opplæringen

Skolemiljøet til elevene

- Dagens kapittel 9 A blir i hovedsak videreført i nytt kapittel 12.
- Aktivitetsplikten og dokumentasjonsplikten er videreført i ny § 12-4
- Lovforslaget, Prop. 57 L (2022-2023), drøfter (s. 611) mere omfattende enn tidligere hva ei krenkelse er/ikke er.
- «Rektor skal melde fra til kommunen/fylkeskommunen, med mindre meldingen er åpenbart grunnløs, ny § 12-5.
- Litt innskrenket hva Statsforvaltaren skal ta stilling til og kan vedta, ny § 12-6.

Skjønnsmessige regler - gruppestørrelse

- Skjønnsmessige regler i loven blir videreført og forsterket
- Innebærer økt handlingsrom for skoleeier og større ansvar for profesjonen og tillitsvalgte = pedagogiske og faglige grunner
- Viktig endring i reglene om gruppestørrelsen
 - Vurderingen av hva som er trygt og pedagogisk forsvarlig, skal være et lovbundet skjønn som statlige tilsynsmakter og domstolen kan overprøve